

Voorzitter,

Voorzitter, Voor ons ligt de kadernota 2018.

In de eerste plaats willen wij het college en de organisatie danken voor het vele werk dat ook hier weer in heeft gezeten. Het moet ons aan het begin van deze algemene beschouwing van het hart dat we als gemeenteraad samen met het college en de ambtelijke organisatie een keer willen nadenken hoe we met de kadernota's in het vervolg omgaan en welke rol deze wel en niet moeten hebben.

Het is niet aan dit college te wijten maar de tijdslijnen waarlangs de kadernota's worden opgesteld en die van de meicirculaires van het ministerie van binnenlandse zaken over de uitkering van het gemeentefonds, lopen ongelukkig en niet gelijk.

Dit schept teveel onduidelijkheid en ook onrust omdat ook nu weer is gebleken dat het schrikbeeld van een drastische extra verhoging van de OZB onnodig bleek.

Simpelweg omdat we bij de opstelling van de kadernota wel rekening kunnen en moeten houden met de verwachte stijging van lasten en uitgaven, zonder op dat moment enig zicht te hebben op andere ontwikkeling, zoals de uitkering vanuit het gemeentefonds.

Daarom onze oproep in feite aan onszelf - als gemeenteraad - om met elkaar eens goed van gedachten te wisselen welke rol de kadernota heeft en zou moeten hebben. In onze ogen is het een richtinggevend document waarin we met elkaar aangeven wat voor het komende jaar van belang is, waar speerpunten liggen en welke aanpassing of wellicht ombuiging van beleid en uitvoering gewenst dan wel noodzakelijk is. De kadernota is geen begroting en die rol heeft het de laatste jaren naar onze mening teveel gehad.

De begroting komt immers in november als er ook veel meer is bekend.

Voorzitter, nu over naar de inhoud.

D66 kijkt met tevredenheid naar wat er de afgelopen jaren is bereikt en ontwikkeld. Belangrijke hervormingen zijn ingezet

en beginnen hun vruchten af te werpen. Rondom wonen, openbaar groen en ruimte, welzijn, onderwijs, dienstverlening en duurzaamheid zijn belangrijke stappen gezet.

Onze afvalfiets en het hoogfrequent ophalen heeft niet alleen gezorgd voor een belangrijke daling van het restafval maar trekt ook een toenemende belangstelling. En dan niet alleen in Nederland, gezien de serieuze interesse uit het buitenland.

Na de oplevering en ingebruikname van het nieuwe gemeentehuis – we kunnen er al niet op wachten – is er een traject afgerond waarbij zonder afbreuk te doen aan het voorzieningen niveau, het is gelukt om de exploitatie lasten van de gemeenschapshuizen en ontmoetingscentra in belangrijke mate terug te dringen. Concreet; er is heel veel geld bespaard. Geld dat we elders binnen de gemeente goed kunnen gebruiken.

Zoals in veel gemeenten zijn ook de uitgaven van en voor het sociale domein en dan vooral de jeugdzorg, een zorgenkind.

Maar voordat ik verder wil ingaan op het kosten aspect....

Waalre heeft de afgelopen jaren laten zien dat zij in staat is geweest om op een goede wijze de lokale zorg en ondersteuning voor haar inwoners kan organiseren en uitvoeren. Zonder al te veel problemen en wanklank zijn aanvankelijk de Wmo en later de jeugdzorg en andere taken en verantwoordelijkheden opgepakt. En daar mag zeker waardering voor zijn. Dat heeft u als college samen met de ambtelijke organisatie goed gedaan.

De uitgaven op de jeugdzorg zijn zoals gezegd een punt van zorg. Waalre was een van de eerste gemeente die naar buiten bracht dat we hier een forse overschrijding zouden zien.

Daarmee leken we een uitzondering.. aanvankelijk...

Voorzitter... feitelijk kun je zeggen dat het wellicht zo is dat Waalre juist de zaken goed op orde had en heeft.. doordat het college dit al in zo'n vroeg stadium kon melden aan de gemeenteraad. Het adagium "andere gemeenten zijn er mogelijk nog niet achter" bleek ook zo te zijn.

Het is al meer gezegd; de financiering van de jeugdzorg vanuit het Rijk deugt niet. Los van de forse bezuiniging die gepaard ging met de decentralisatie, klopt ook de berekening niet. In vergelijking met andere gemeenten ontvangt Waalre gewoon

veel minder geld maar heeft wel eenzelfde jeugdproblematiek. We mogen dan ook blij zijn dat door een andere aanpak en slim besturen, we ondermeer op de exploitatie van de gemeenschapshuizen en ontmoetingscentra en straks ook het nieuwe gemeentehuis zo veel hebben kunnen besparen.

Hiermee kunnen we een groot deel van de overschrijding op de jeugdzorg dekken. Het is te hopen dat het nieuwe kabinet alle signalen vanuit de gemeenten en de VNG serieus neemt en er een reparatie komt van de berekening. Dat en samen met een andere tarieven structuur die er in 2018 komt, zou wel eens tot een minder zware last kunnen leiden.

Voorzitter, samen met de coalitie partners VVD, CDA en PvdA hebben we een amendement ingediend om het nu voorliggende voorstel van de kadernota aan te passen. En dan gaat het met name om de extra verhoging van de OZB die daarin is opgenomen. Die willen wij schrappen. We denken dat deze niet nodig zal blijken te zijn.

Er liggen nog een aantal onduidelijkheden die wel hun beslag al hebben op de meerjaren begroting. Zo ziet het er weer naar uit dat de realisatie van de West Parallel toch weer later van start zal gaan. Een nieuwe procedure bij de Raad van State en daarboven op nog een in Brussel, gaat voor behoorlijk wat vertraging zorgen. Dan kan de provincie wel alvast een aanbesteding starten, maar dat is toch echt een behoorlijk stuk window dressing. Je versnelt het proces er niet mee.

Ook de signalen rondom de invoering van de omgevingswet, duiden allemaal op latere invoering. De persberichten van afgelopen vrijdag en helemaal het artikel in binnenlands bestuur van gisteren laat blijken dat we eerder richting 2021 of wellicht 2022 moeten gaan denken.

Maar er zijn uitgaven en lasten voor opgenomen in de kadernota en meerjaren begroting. Dat snappen we wel, vanuit het perspectief waarin het college moest werken. Er is immers met de kadernota al begonnen ergens in februari/maart.

Deze lasten kunnen op basis van alle signalen dan ook vrijwel zeker anders – lees later – in de tijd worden gezet.

Ook de vorming van een nieuw kabinet – hoe moeizaam dat nu wellicht ook lijkt, maar dat komt er echt wel – zal effecten hebben op de uitkering van het gemeentefonds. Ook een

mogelijke reparatie van de financiering van de jeugdzorg samen met het brede overleg tussen ketenpartners, kan het beeld wijzigen.

Daarbij willen we ook opmerken dat in alle scenario's die het college in haar reactie nota heeft uitgewerkt – waarvoor ook onze dank – de financiële pijn blijkt te liggen in 2021. Dat moeten we natuurlijk serieus nemen maar 4 jaar vanaf nu is wel ver. En we weten wat er in vier jaar allemaal niet kan veranderen. Laten we de tijd die er is dan ook nemen.

Dit alles overziende stelt ons op het standpunt dat het nu al besluiten tot een extra verhoging van de OZB niet nodig is. Indien in november bij de behandeling van de begroting en als alle stofwolken zijn opgetrokken, blijkt dat er toch nog een financiële opgave ligt, kunnen we daar hier in dit huis nog een debat over voeren. En wellicht zijn er in de tussentijd toch nog andere mogelijkheden en inzichten ontstaan met betrekking tot de inkomsten.

Voorzitter, als afsluiting wil benadrukken dat dit amendement niet mag worden gezien als een terechtwijzing van het college of de ambtelijke organisatie. U heeft gedaan wat u moest doen en de vinger gelegd op zaken waar u die op moest leggen. Maar ook op basis van de kennis en inzichten die u toen had. En toen, ik wil het nog even benadrukken, ligt echt even voor ons.

Ik heb in het begin van mijn betoog aangegeven hoe ik vind dat we als raad met de kadernota zouden moeten omgaan. Als richting van ideeën en een visie. En niet zozeer als begroting stuk. Zo moet u onze opstelling in deze dan ook zien.

